

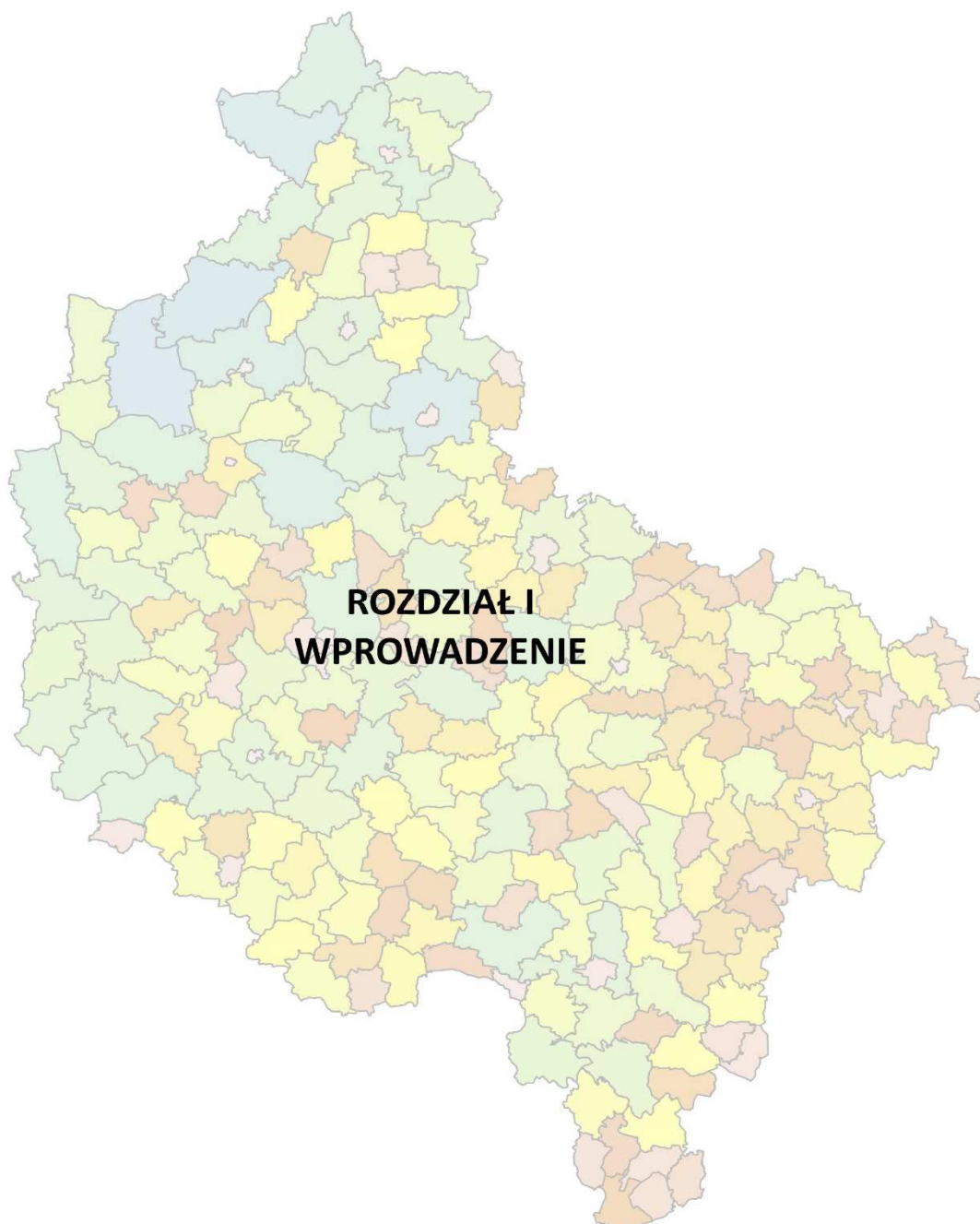
**Analiza struktury własności i sposobu
użytkowania gruntów w województwie
wielkopolskim wg stanu na 1.01.2018 r.**

**Urząd Marszałkowski Województwa
Wielkopolskiego Biuro Geodety
Województwa**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	4
1. Wstęp.....	5
2. Podstawowe pojęcia	5 - 6
3. Mapa administracyjna województwa wielkopolskiego	7
4. Zestawienie powierzchni powiatów i miast na prawach powiatu	8
II. STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW	9
1. Podział grup rejestrowych	10
2. Udział grup rejestrowych w powierzchni województwa wg stanu na 1.01.2018 r.	11
3. Struktura własności gruntów wg stanu na 1.01.2018 r.	12
4. Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa; Osób fizycznych wg stanu na:	12
1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	
5. Struktura zmian własności gruntów Gmin; Spółdzielni; Spółek prawa handlowego i innych	13
podmiotów wg stanu na: 1.01.2017 r., 1.01.2018 r.	
6. Struktura zmian własności gruntów Kościołów i związków wyznaniowych; Wspólnot gruntowych;	13
Powiatów; Województwa wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	
7. Struktura gruntów Skarbu Państwa wg stanu na 1.01.2018 r.	14
8. Struktura gruntów Województwa wg stanu na 1.01.2018 r.	14
9. Struktura gruntów Powiatów wg stanu na 1.01.2018 r.	14
10. Struktura gruntów Gmin wg stanu na 1.01.2018 r.	15
11. Struktura gruntów Osób fizycznych wg stanu na 1.01.2018 r.	15
12. Struktura gruntów Wspólnot gruntowych wg stanu na 1.01.2018 r.	15
13. Struktura gruntów Spółdzielni wg stanu na 1.01.2018 r.	16
14. Struktura gruntów Spółek prawa handlowego i innych podmiotów wg stanu na 1.01.2018 r.	16
15. Struktura gruntów Kościołów i związków wyznaniowych wg stanu na 1.01.2018 r.	16
16. Struktura zmian własności gruntów rolnych wg stanu na: 1.01.2016 r.; 1.01.2018 r.	17
17. Struktura zmian własności lasów wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	17
18. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wg stanu na: 1.01.2017r.	18
1.01.2018 r.	
19. Struktura zmian własności gruntów pod wodami wg stanu na: 1.01.2017 r.	18
1.01.2018 r.	
III. STRUKTURA ZMIAN SPOSOBU UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	19
1. Podział użytków gruntowych	20 - 24
2. Struktura użytków gruntowych wg stanu na 1.01.2018 r.	24
3. Struktura gruntów rolnych wg stanu na 1.01.2018 r.	25
4. Struktura zmian gruntów rolnych wg stanu 1.01.2017 r.; 1.01.2017 r.	25
5. Struktura lasów wg stanu 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	26
6. Struktura zmian gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wg stanu na: 1.01.2017 r.	26
1.01.2018 r.	
7. Struktura zmian gruntów pod wodami; użytków ekologicznych; terenów różnych wg stanu na:	27
1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	
IV. STRUKTURA GRUNTÓW UŻYTKOWANYCH ROLNICZO I LASÓW.....	28
1. Struktura gruntów rolnych wg stanu na 1.01.2018 r.	29
2. Struktura gruntów leśnych wg stanu na 1.01.2018 r.	30
3. Zmiany w strukturze własności użytków rolnych wg stanu na: 1.01.2017 r, 1.01.2018 r.	30

4. Zmiany w strukturze użytków rolnych i lasów Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa	31
wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	
5. Zmiany w strukturze użytków rolnych i lasów Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	31
wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	
6. Zmiany w strukturze użytków rolnych i lasów wchodzących w skład gospodarstw rolnych	32
Osób fizycznych wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	
7. Zmiany w strukturze użytków rolnych i lasów Rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich związków	32
wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.	
VI. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	33 - 36

Wstęp

Niniejsze opracowanie jest realizacją zadania Marszałka Województwa w dziedzinie geodezji i kartografii, w zakresie art. 7c oraz art. 25 ust. 2 ustawy z 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2017 r. poz. 2101 t.j. ze zm.) obejmującego:

- analizę zmian w strukturze agrarnej oraz programowanie i koordynacja prac urządzeniowo-rolnych;
- monitorowanie zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji;
- sporządzanie wojewódzkich zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków.

Analizy przeprowadzono w oparciu o wojewódzkie zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków sporządzane na podstawie wykazów gruntów, wykazów budynków i wykazów lokali, na dzień 1 stycznia każdego roku. Zbiorcze zestawienia gruntów oprócz pól powierzchni wynikających z ewidencji gruntów (powierzchnie ewidencyjne) zawierają pola powierzchni jednostek podziału terytorialnego państwa według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (powierzchnie geodezyjne). Powierzchnie ewidencyjne użytków gruntowych w zestawieniach zbiorczych gruntów wyrównuje się na zasadach proporcjonalności do powierzchni geodezyjnych. Ze względu na niezmiennosć powierzchni geodezyjnych przyjęto je do przeprowadzenia analiz w niniejszym opracowaniu.

Analizie poddano dane ewidencyjne według stanu na 1 stycznia 2018 r. oraz dla zbadania zmian zachodzących we władaniu gruntami i sposobie użytkowania gruntów wykorzystano wyniki zestawienia zbiorczego danych objętych ewidencją gruntów i budynków według stanu na 1.01.2017 r.

Zakres niniejszego opracowania obejmuje problematykę gospodarowania przestrzenią poczynając od zmian w strukturze własności po sposoby użytkowania gruntów.

Celem opracowania jest stan władania i użytkowania gruntami na 1 stycznia 2018 r. oraz przedstawienie analiz, które mogą posłużyć do zdiagnozowania kierunków i zmian w strukturze agrarnej jakie zachodziły na przestrzeni ostatnich 2 lat na terenie województwa wielkopolskiego.

PODSTAWOWE POJĘCIA

Zdefiniowane podstawowe pojęcia występujące w niniejszym opracowaniu.

Ewidencja gruntów i budynków - system informacyjny zapewniający gromadzenie, aktualizację oraz udostępnianie, w sposób jednolity dla kraju, informacji o gruntach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz o innych podmiotach władających lub gospodarujących tymi gruntami, budynkami lub lokalami.

Grupy rejestrowe - odpowiednio posegregowane i zebrane według określonych zasad jednostki rejestrowe gruntów, budynków i lokali. Dla celów ewidencji gruntów i budynków, właścicieli nieruchomości i władających dzieli się na 15 grup rejestrowych.

Podgrupy rejestrowe - wydzielone w ramach grupy rejestrowej osoby, organy i jednostki organizacyjne posiadające prawa do nieruchomości.

Powierzchnia ewidencyjna - powierzchnia wynikająca z ewidencji gruntów i budynków.

Powierzchnia geodezyjna - powierzchnia jednostek podziału terytorialnego państwa według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju.

Struktura agrarna - procentowy udział grup obszarowych gospodarstw w ogólnej powierzchni gospodarstw, grup gospodarstw.

Struktura użytkowania gruntów - udział powierzchni poszczególnych użytków gruntowych w ogólnej powierzchni gruntów na danym obszarze.

Struktura użytków rolnych - udział powierzchni poszczególnych użytków rolnych w ogólnej powierzchni tych użytków na danym obszarze.

Struktura władania gruntami - udział poszczególnych form władania w ogólnej powierzchni gruntów.

Użytek gruntowy - część powierzchni ziemi użytkowana w sposób jednolity.

Użytki rolne – wszystkie tereny w obrębie gospodarstwa rolnego lub danego regionu wykorzystywane do produkcji roślinnej, ogrodniczej lub zwierzęcej.

Grunty rolne - grunty, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2016 r. poz. 1034 t.j.) grunty rolne stanowią: grunty orne; sady; łąki trwałe; pastwiska trwałe; grunty rolne zabudowane; grunty pod stawami; grunty pod rowami; grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych; nieużytki.

Zbiornicze zestawienie gruntów – opracowane w ramach Zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków, spis danych o ogólnej powierzchni i wartości gruntów wchodzących w skład poszczególnych jednostek rejestrowych z podziałem na użytki gruntowe opracowane na podstawie wykazów gruntów, wg stanu na dzień 1 stycznia każdego roku, zachowujące formę i zakres treści tych wykazów.

Mapa administracyjna województwa wielkopolskiego

ZESTAWIENIE POWIERZCHNI POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
(WG STANU NA 1 STYCZNIA 2018 r.)

Lp.	Powiat	Symbol teryt. GUS	Powierzchnia ewidencyjna (ha) ¹	Powierzchnia geodezyjna (ha) ²
1	chodzieski	3001	68 418	68 506
2	czarnkowsko-trzcianecki	3002	180 434	180 605
3	gnieźnieński	3003	125 361	125 503
4	gostyński	3004	80 514	81 025
5	grodziski	3005	64 133	64 187
6	jarociński	3006	58 534	58 729
7	kaliski	3007	115 957	115 999
8	kępiński	3008	60 652	60 826
9	kolski	3009	100 940	101 071
10	koniński	3010	157 709	157 839
11	kościański	3011	71 931	72 242
12	krotoszyński	3012	71 037	71 368
13	leszczyński	3013	80 314	80 581
14	międzychodzki	3014	73 570	73 644
15	nowotomyski	3015	100 803	101 362
16	obornicki	3016	70 998	71 104
17	ostrowski	3017	115 751	116 012
18	ostrzeszowski	3018	77 054	77 263
19	pilski	3019	126 470	126 821
20	pleszewski	3020	71 021	71 307
21	poznański	3021	189 631	189 988
22	rawicki	3022	55 140	55 352
23	śłupecki	3023	83 592	83 801
24	szamotulski	3024	111 629	111 929
25	średzki	3025	62 087	62 386
26	śremski	3026	57 143	57 410
27	turecki	3027	92 960	92 943
28	wągrowiecki	3028	103 934	103 965
29	wolsztyński	3029	67 764	67 973
30	wrzesiński	3030	70 240	70 357
31	złotowski	3031	165 854	166 017
ZESTAWIENIE POWIERZCHNI MIAST NA PRAWACH POWIATU (WG STANU NA 1 STYCZNIA 2018 r.)				
32	m. Kalisz	3061	6937	6942
33	m. Konin	3062	8215	8216
34	m. Leszno	3063	3185	3186
35	m. Poznań	3064	26165	26191
POWIERZCHNIA OGÓLNA			2 976 077	2 982 650

¹ powierzchnia wynikająca z ewidencji gruntów i budynków

² powierzchnia według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju

ROZDZIAŁ II

STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW

PODZIAŁ GRUP REJESTROWYCH

Przyjęty w niniejszym opracowaniu podział na grupy rejestrowe został wprowadzony do ewidencji gruntów i budynków rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2016 r. poz. 1034 t.j.).

Podział grup rejestrowych – właścicieli nieruchomości i władających (zwanymi „podmiotami ewidencyjnymi”):

- 1) grupa 1 - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 2) grupa 2 - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 3) grupa 3 - jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne;
- 4) grupa 4 - gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 5) grupa 5 - gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 6) grupa 6 - jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego;
- 7) grupa 7 - osoby fizyczne;
- 8) grupa 8 - spółdzielnie;
- 9) grupa 9 - kościoły i związki wyznaniowe;
- 10) grupa 10 - wspólnoty gruntowe;
- 11) grupa 11 - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 12) grupa 12 - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 13) grupa 13 - województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 14) grupa 14 - województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 15) grupa 15 - spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-14.

W celu większej przejrzystości, na potrzeby niniejszego opracowania, przedstawione wyżej 15 grup rejestrowych zgeneralizowano do 9 grup podmiotów.

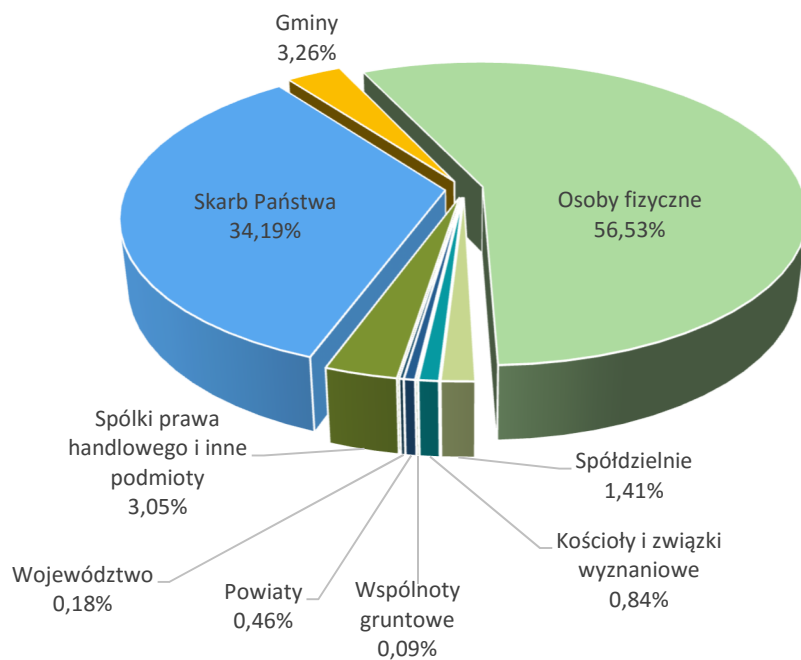
- 1) **Skarb Państwa** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 1, 2, 3 - gruntów których właścicielem jest Skarb Państwa, niezależnie od sposobu ich władania;
- 2) **Gminy** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 4, 5 i podgrupy rejestrowej 6.1 - gruntów których właścicielem są gminy, niezależnie od sposobu ich władania;
- 3) **Osoby fizyczne** – odpowiadające grupie rejestrowej nr 7;
- 4) **Spółdzielnie** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 8;
- 5) **Kościoły i związki wyznaniowe** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 9;
- 6) **Wspólnoty gruntowe** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 10;
- 7) **Powiaty** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 11, 12 i podgrupy rejestrowej 6.2 - gruntów których właścicielem są powiaty, niezależnie od sposobu ich władania;
- 8) **Województwo** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 13, 14 i podgrupy rejestrowej 6.3 - gruntów których właścicielem jest województwo, niezależnie od sposobu władania;
- 9) **Spółki prawa handlowego i inne podmioty** – odpowiadające grupie rejestrowej nr 15.

Udział grup rejestrowych w powierzchni województwa wielkopolskiego

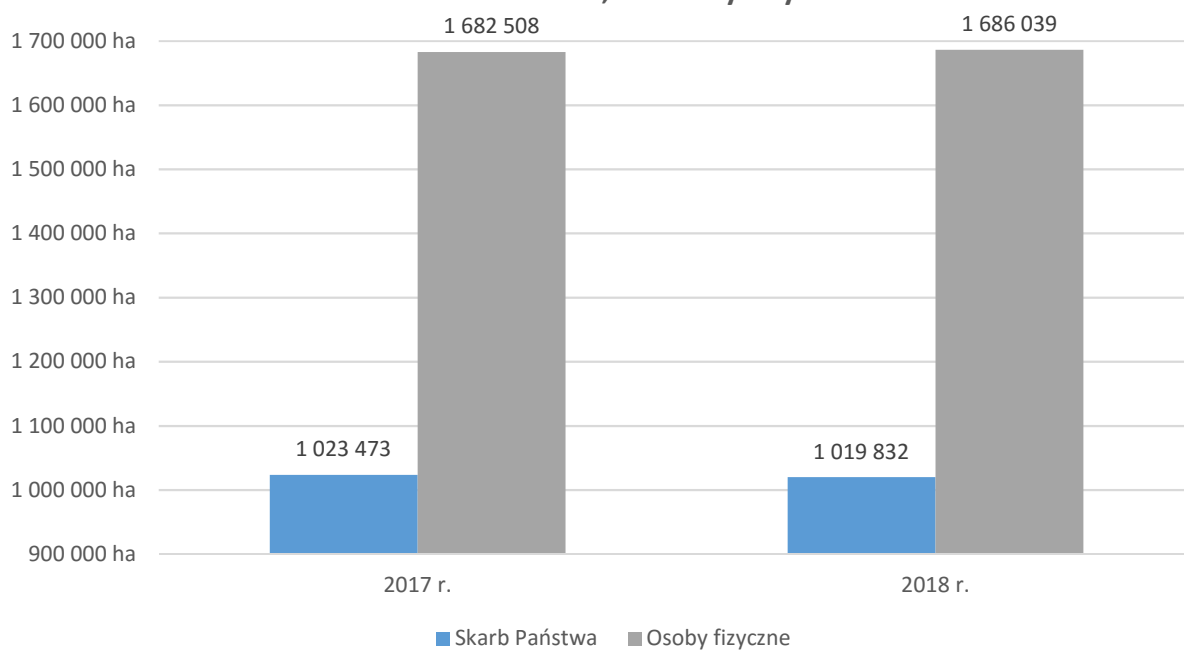
(wg stanu na 1 stycznia 2018 r.)

Nr Grupy	Nazwa Grupy rejestrowej	Powierzchnia ewidencyjna (ha)	Powierzchnia geodezyjna (ha)
Gr. 1	Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	975 317	977 471
Gr. 2	Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	34 831	34 908
Gr. 3	Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne	7 703	7 720
Gr. 4	Gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	89 184	89 381
Gr. 5	Gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	7 680	7 697
Gr. 6	Jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne	312	313
Podgrupa rejestrowa 6.1	Jednoosobowe spółki gmin i inne gminne osoby prawne	179	179
Podgrupa rejestrowa 6.2	Jednoosobowe spółki powiatów i inne powiatowe osoby prawne	34	34
Podgrupa rejestrowa 6.3	Jednoosobowe spółki województw i inne wojewódzkie osoby prawne	99	99
Gr. 7	Osoby fizyczne	1 682 025	1 685 740
Gr. 8	Spółdzielnie	41 827	41 919
Gr. 9	Kościół i związki wyznaniowe	24 917	24 972
Gr. 10	Wspólnoty gruntowe	2 753	2 759
Gr. 11	Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	13 424	13 454
Gr. 12	Powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	107	107
Gr. 13	Województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	5 039	5 050
Gr. 14	Województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	101	101
Gr. 15	Spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-14	90 857	91 058
OGÓŁEM (Grupy rejestrowe 1-15)		2 976 077	2 982 650

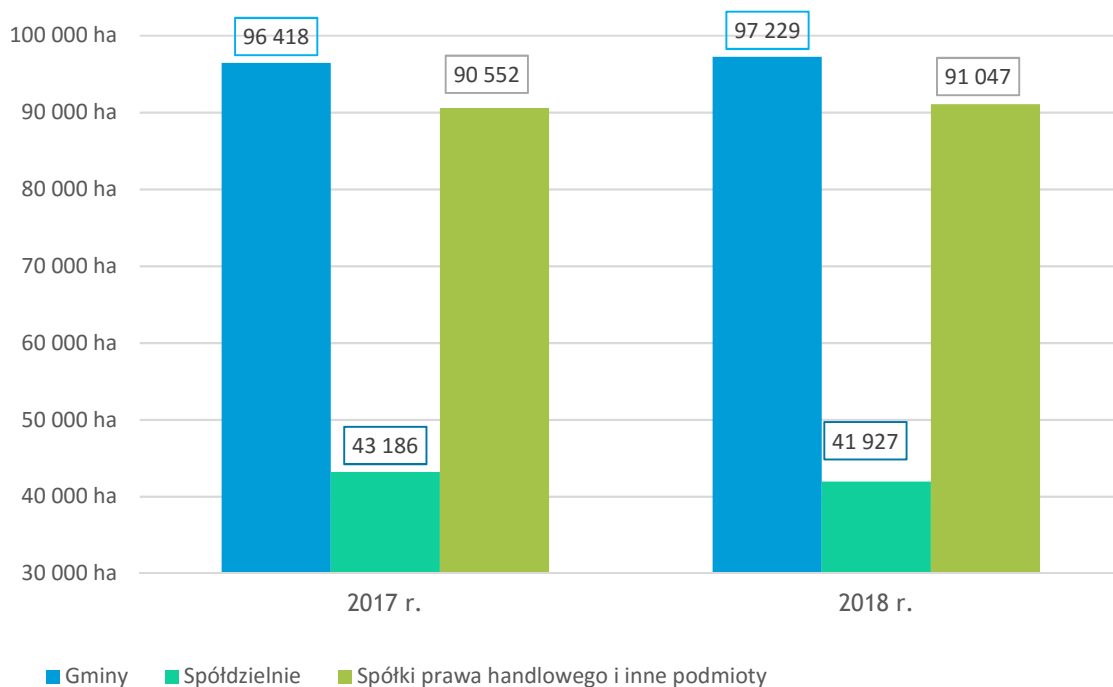
Struktura własności gruntów w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2018 r.

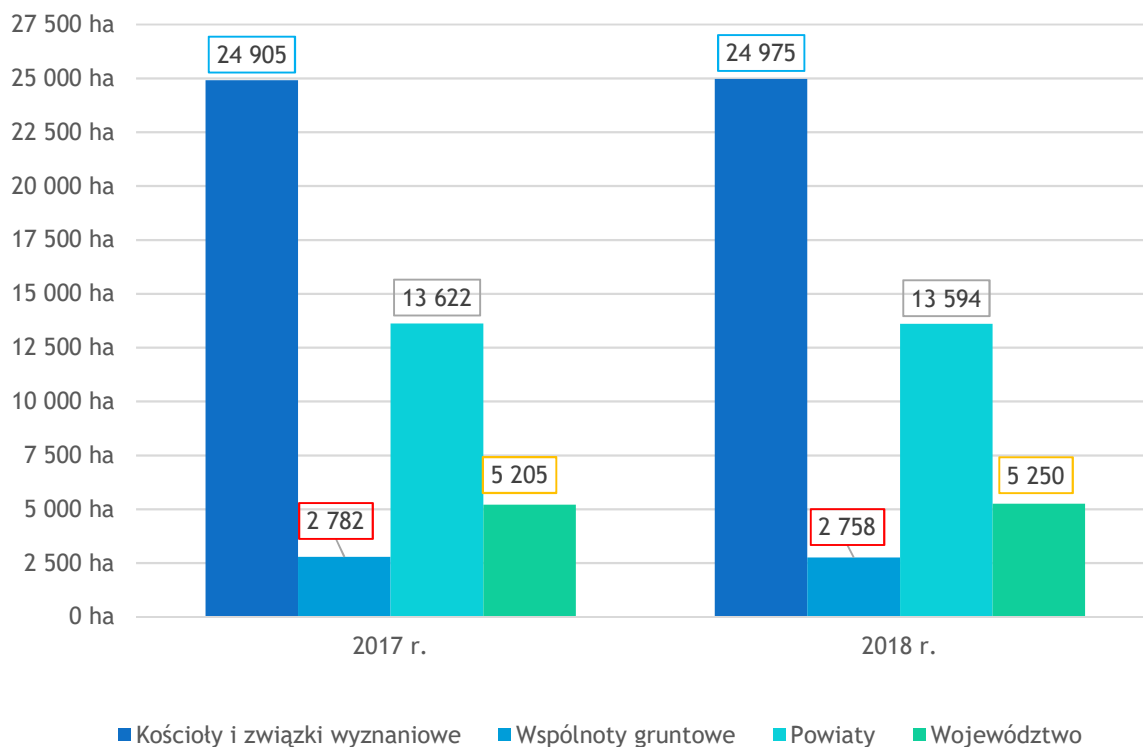
**Struktura zmian własności gruntów:
Skarbu Państwa; Osób fizycznych**

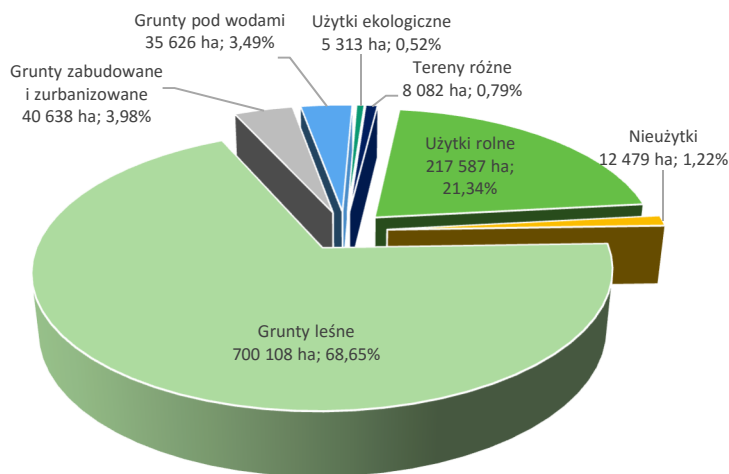
**Struktura zmian własności gruntów: Gmin; Spółdzielni;
Spółek prawa handlowego i innych podmiotów**

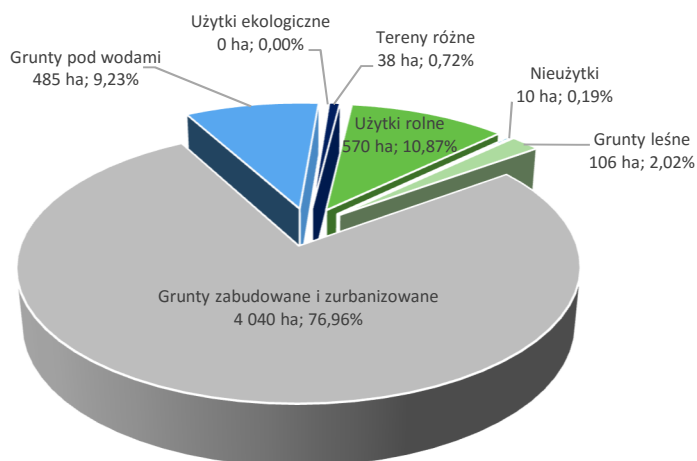
**Struktura zmian własności gruntów: Kościołów i związków
wyznaniowych; Wspólnot; Powiatów; Województwa**

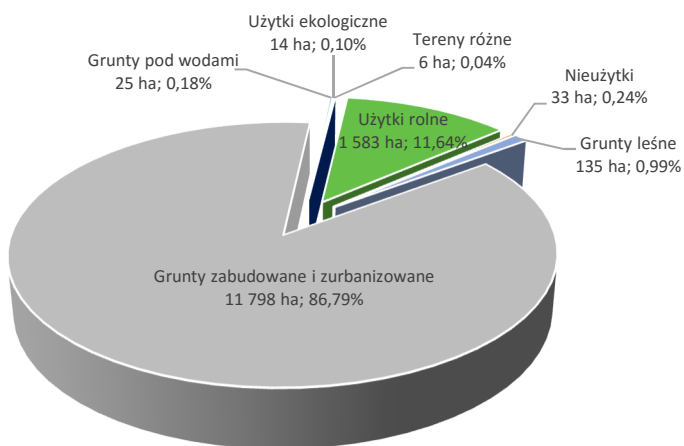
Struktura gruntów Skarbu Państwa wg stanu na 1.01.2018 r.

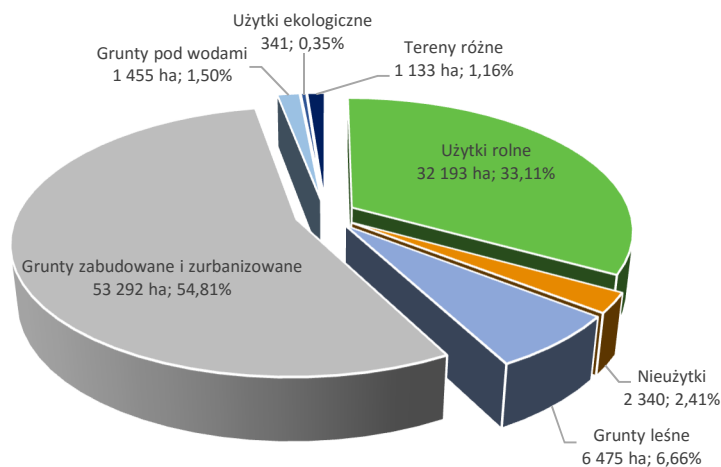
Struktura gruntów Województwa wg stanu na 1.01.2018 r.

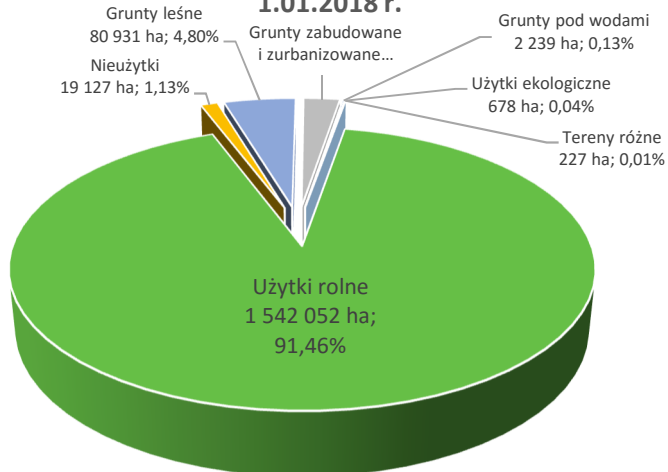
Struktura gruntów Powiatów wg stanu na 1.01.2018 r.

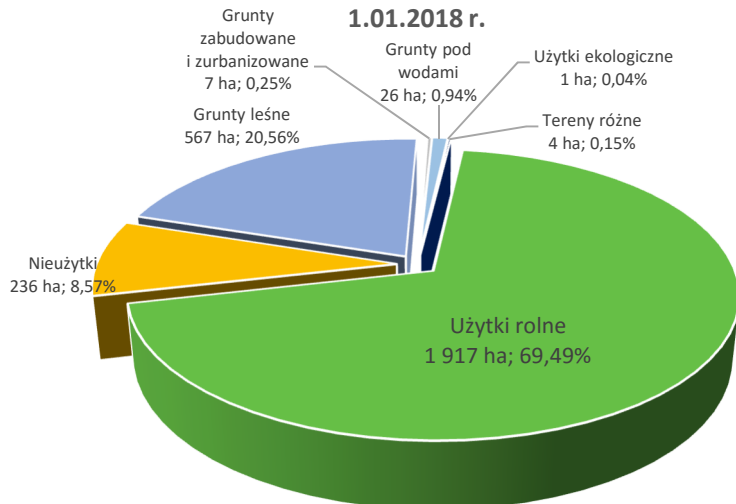
Struktura gruntów Gmin wg stanu na 1.01.2018 r.

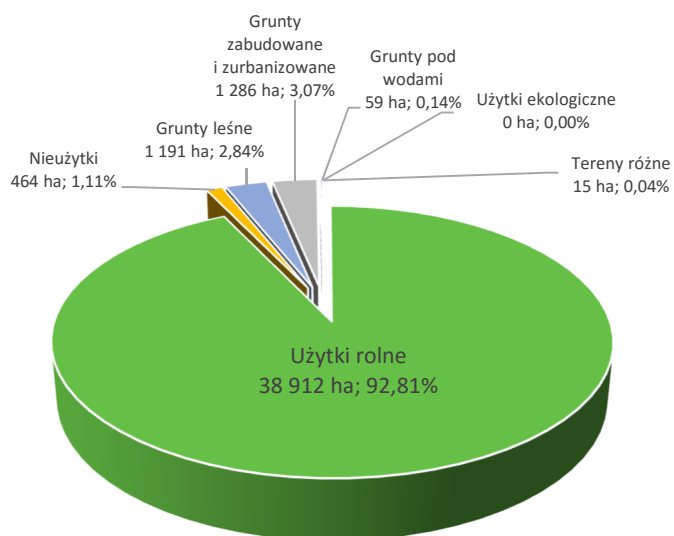
Struktura gruntów Osób fizycznych wg stanu na 1.01.2018 r.

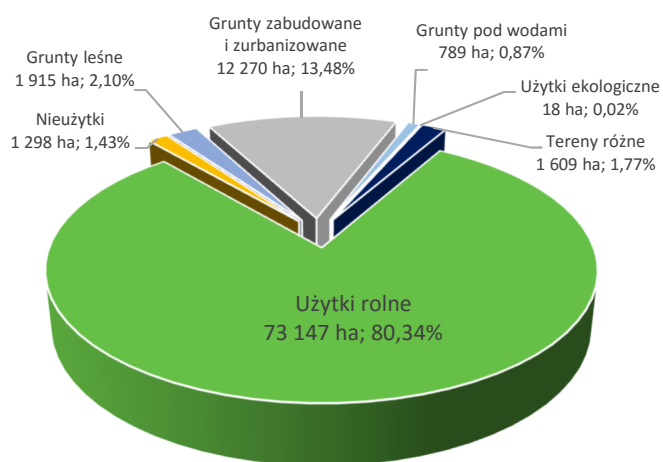
Struktura gruntów wspólnot gruntowych wg stanu na 1.01.2018 r.

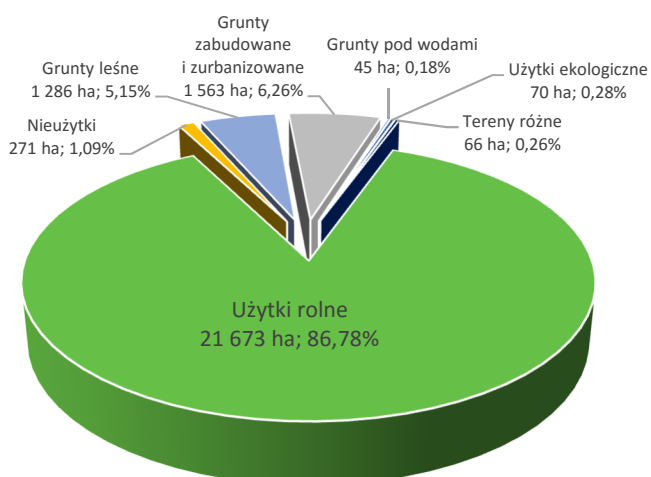
Struktura gruntów Spółdzielni wg stanu na 1.01.2018 r.

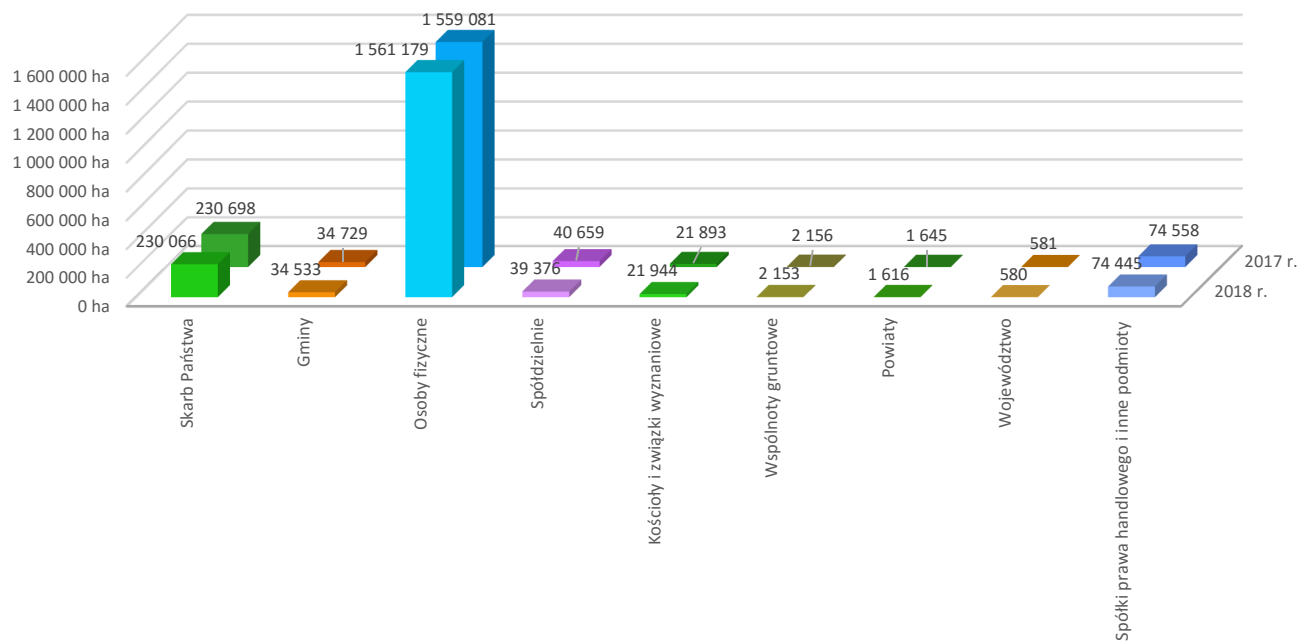
Struktura gruntów Spółek prawa handlowego i innych podmiotów wg stanu na 1.01.2018 r.

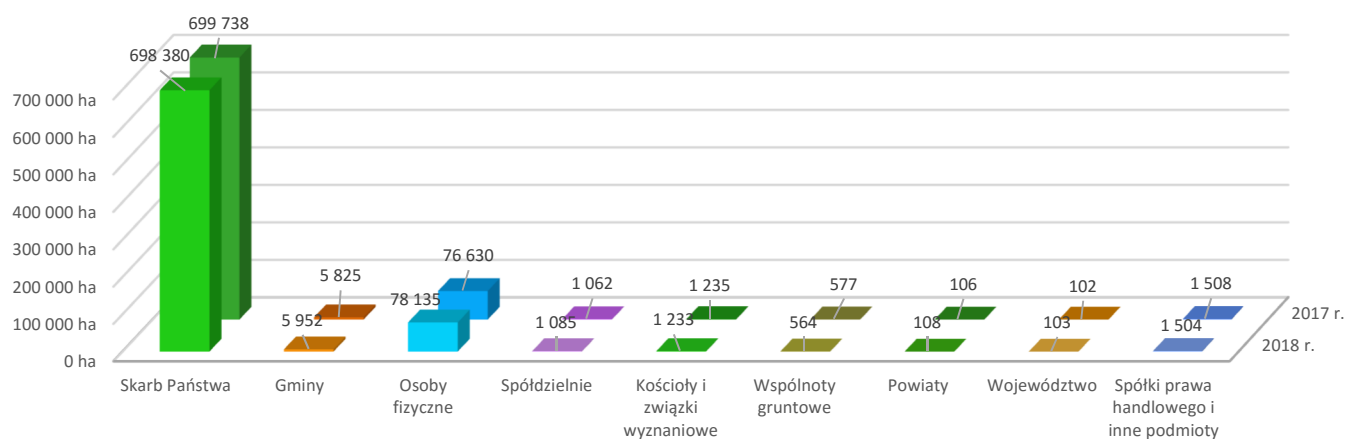
Struktura gruntów Kościołów i związków wyznaniowych wg stanu na 1.01.2018 r.

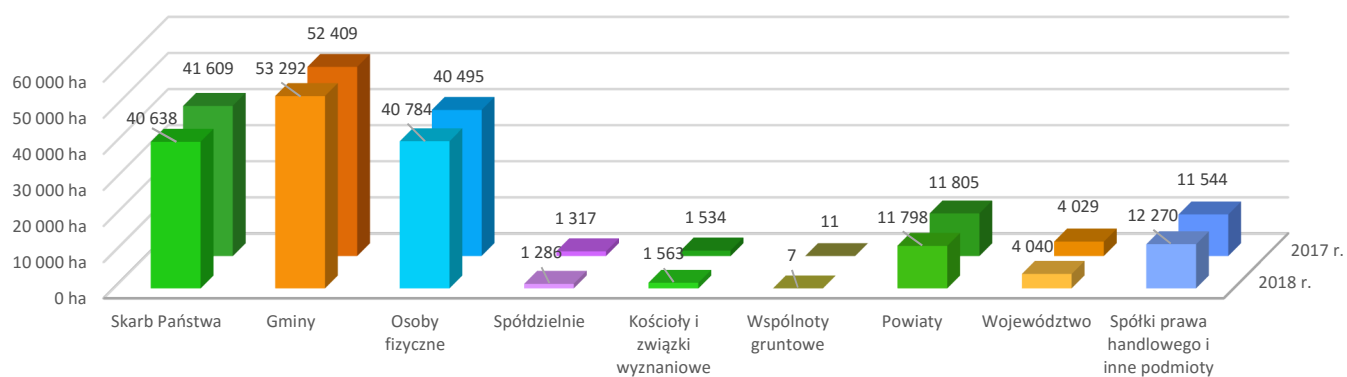
Struktura własności gruntów rolnych (użytki rolne, nieużytki)

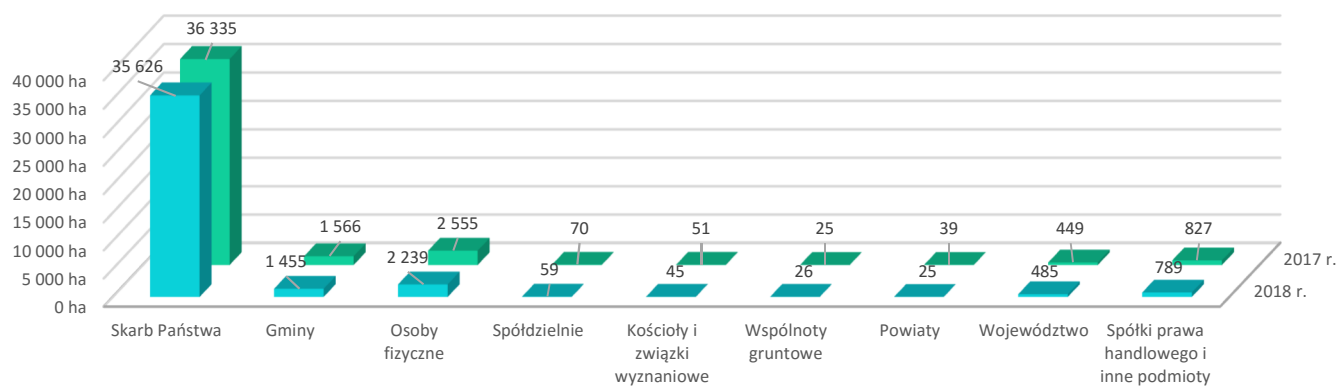
Struktura własności lasów

Struktura własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych

Struktura własności gruntów pod wodami

PODZIAŁ UŻYTKÓW GRUNTOWYCH

Przyjęty w niniejszym opracowaniu podział użytków gruntowych, jest zgodny ze strukturą zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2016 r. poz. 1034 t.j. ze zm).

I. Grunty rolne

1. użytki rolne

1) Grunty orne

Do gruntów ornyczych zalicza się grunty:

- 1) poddane stałej uprawie mechanicznej mającej na celu produkcję rolniczą lub ogrodniczą;*
- 2) nadające się do uprawy, o której mowa w pkt 1, ale zajęte pod plantacje chmielu, wikliny lub drzew ozdobnych, w tym choinek, oraz szkółki ozdobnych drzew lub krzewów, lub na których urządzone zostały rodzinne ogrody działkowe;*
- 3) zajęte pod urządzenia i budowle wspomagające produkcję rolniczą lub ogrodniczą i położone poza działką siedliskową;*
- 4) utrzymywane w postaci ugoru lub odłogowane.*

2) Sady

Do sadów zalicza się grunty o powierzchni co najmniej 0,1000 ha, na których w zwartym nasadzeniu rosną drzewa owocowe lub krzewy owocowe (minimum 600 drzew lub 2000 krzewów na 1 ha) lub na których założone zostały szkółki owocowych drzew lub krzewów lub winnice.

3) Łąki trwałe

Do łąk trwałych zalicza się grunty pokryte zwartą wieloletnią roślinnością, złożoną z licznych gatunków traw, roślin motylkowych i ziół, tworzących run łąkową, systematycznie koszoną, a w rejonach górskich - hale i połoniny z zasady koszone.

4) Pastwiska trwałe

Do pastwisk trwałych zalicza się grunty pokryte podobną jak na łąkach roślinnością, na których z reguły wypasane są zwierzęta gospodarskie, a w rejonach górskich hale i połoniny, które z zasady nie są koszone, lecz na których wypasane są zwierzęta gospodarskie, w tym grunty zajęte pod urządzenia wspomagające hodowlę zwierząt gospodarskich, takie jak wiaty oraz koczki dla tych zwierząt, położone poza działką siedliskową.

5) Grunty rolne zabudowane

Do gruntów rolnych zabudowanych zalicza się grunty zajęte pod:

- 1) budynki przeznaczone do produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej, w szczególności: spichlerze, przechowalnie owoców i warzyw, stodoły, budynki inwentarskie, budynki na sprzęt rolniczy, magazyny i sortownie ryb, wylęgarnie ryb, podchowalnie ryb, wędzarnie, przetwórnice, chłodnie, a także budowle i urządzenia rolnicze, w szczególności: zbiorniki na płynne odchody zwierzęce, płyty do składowania obornika, silosy na kiszonki, silosy na zboże i pasze, komory fermentacyjne i zbiorniki biogazu rolniczego, a także instalacje służące do otrzymywania biogazu rolniczego, place składowe, place postojowe i manewrowe dla maszyn rolniczych;*
- 2) budynki przeznaczone do przetwórstwa rolno-spożywczego, z wyłączeniem gruntów zajętych pod przemysłowe zakłady przetwórstwa rolniczego bazujących na surowcach pochodzących spoza gospodarstwa rolnego, w skład którego wchodzi te budynki;*
- 3) budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia, takie jak: komórki, garaże, szopy, kotłownie, podwórza, śmietniki, składowiska odpadów, jeżeli z gruntami, budynkami, budowlami lub urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, tworzą zorganizowaną całość gospodarczą i są położone w tej samej miejscowości lub w bezpośrednim sąsiedztwie w miejscowości sąsiedniej.*

Do gruntów rolnych zabudowanych zalicza się także:

- 1) grunty położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń, i niewykorzystywane na inny cel, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty, kwietniki, warzywniki;*
- 2) grunty zajęte pod budynki, budowle i urządzenia, o których mowa w ust. 1, niewykorzystywane obecnie do produkcji rolniczej, jeżeli grunty te nie zostały wyłączone z produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U z 2017 r. poz. 1161 t.j.).*
- 3 W przypadku gdy w skład siedliska usytuowanego na gruncie rolnym wchodzi wyłącznie budynek mieszkalny i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, to grunt w granicach tego siedliska zalicza się do gruntów rolnych zabudowanych, jeżeli z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo z decyzji o warunkach zabudowy wydanej w związku z budową*

tego budynku wynika, że przeznaczony jest tylko pod zabudowę zagrodową, albo też z projektu budowlanego stanowiącego załącznik do ważnego pozwolenia na budowę lub zgłoszenia budowy upoważniającego do rozpoczęcia budowy wynika, że na gruncie tym mogą być budowane budynki i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

6) Grunty pod stawami

Do gruntów pod stawami zalicza się grunty pod zbiornikami wodnymi (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód), wyposażonymi w urządzenia hydrotechniczne nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb, obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz tereny przyległe do stawów i z nimi związane, a należące do obiektu stawowego.

7) Grunty pod rowami

Do gruntów pod rowami zalicza się grunty zajęte pod otwarte rowy pełniące funkcje urządzeń melioracji wodnych szczegółowych dla gruntów wykorzystywanych do produkcji rolnej.

8) Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych

Do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych zalicza się grunty, będące enklawami lub półenklawami użytków rolnych, na których znajdują się śródpolne skupiska drzew i krzewów lub tylko drzew, w wieku powyżej 10 lat, niezaliczone do lasów lub sadów.

2. Nieużytki

Do nieużytków zalicza się grunty rolne nienadające się bez znacznych nakładów do działalności wytwórczej w rolnictwie, w szczególności:

- 1) bagna (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty);*
- 2) piaski (piaski ruchome, piaski nadbrzeżne, wydmy);*
- 3) naturalne utwory fizjograficzne, takie jak: urwiska, strome stoki, uskoki, skały, rumowiska, zapadliska, nisze osuwiskowe, piargi;*
- 4) grunty pokryte wodami, które nie nadają się do produkcji rybnej (sadzawki, wodopoje, doły potorfowe).*

II. Grunty leśne

1. Lasy

Do lasów zalicza się grunty określone jako "las" w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2129 t.j.)

2. Grunty zadrzewione i zakrzewione

Grunty zadrzewionymi i zakrzewionymi są grunty porośnięte roślinnością leśną, których pole powierzchni jest mniejsze niż 0,1000 ha, a także:

- 1) tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych;*
- 2) grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym oraz krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu;*
- 3) przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych;*
- 4) jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami w sposób naturalny lub sztuczny w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów;*
- 5) wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami;*
- 6) skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, ale nie wyposażone w urządzenia i budowle służące rekreacji i wypoczynkowi;*
- 7) zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy.*

III. Grunty zabudowane i zurbanizowane

1. Tereny mieszkaniowe

Do terenów mieszkaniowych zalicza się grunty, niewchodzące w skład gruntów działek siedliskowych:

- 1) zajęte pod budynki zaliczone w PKOB do działu 11 - budynki mieszkalne;*
- 2) zajęte pod budynki gospodarcze i techniczne, związane funkcjonalnie z budynkami mieszkalnymi, o których mowa w pkt 1, oraz urządzenia, w szczególności: podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier, zabaw i odpoczynku, studnie, zbiorniki, przewody naziemne, urządzenia do gromadzenia i oczyszczenia ścieków, śmietniki, składowiska odpadów,*

obiekty małej architektury, ogrodzenia, oczka wodne, ogródki skalne;

- 3) położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń oraz niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod trawniki, rabaty, kwietniki, warzywniki.*

2. Tereny przemysłowe

Do terenów przemysłowych zalicza się grunty:

- 1) zajęte pod budynki, zaliczone w PKOB do grupy 125 - budynki przemysłowe i magazynowe, oraz związane z tymi budynkami budowle i urządzenia, w szczególności: wiaty, kotłownie, zbiorniki, przewody naziemne, place składowe, place postojowe i manewrowe, ogrodzenia, śmietniki, składowiska odpadów;*
- 2) położone między budynkami, budowlami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty i kwietniki;*
- 3) zajęte pod bazy transportowe i remontowe, stacje transformatorowe, naziemne rurociągi, kolektory i wodociągi, hałdy i wysypiska śmieci, ujęcia wody i oczyszczalnie ścieków.*

3. Inne tereny zabudowane

Do innych terenów zabudowanych zalicza się grunty:

- 1) zajęte pod budynki i budowle inne niż zaliczone w PKOB do działu 11 oraz do grupy 125 oraz urządzenia związane z tymi budynkami i budowlami, w szczególności: kotłownie, zbiorniki, przewody naziemne, place składowe, place postojowe i manewrowe, ogrodzenia, śmietniki, składowiska odpadów;*
- 2) położone między budynkami, budowlami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty i kwietniki;*
- 3) zajęte pod cmentarze czynne oraz cmentarze nieczynne, ale niezaliczone do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, oraz grzebowiska zwierząt.*

4. Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy

- 1. Do zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy zalicza się grunty:*
 - 1) na których została rozpoczęta, lecz nie została zakończona budowa, w rozumieniu art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2018 r. poz. 1202 t.j. ze zm.), powodująca wyłączenie tych gruntów z produkcji rolnej lub leśnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;*
 - 2) które w wyniku zabudowy wyłączone zostały z produkcji rolnej lub leśnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ale na których istniejące wcześniej budynki zostały rozebrane, a jednocześnie grunty te przeznaczone są pod zabudowę;*
- 2. Przy ustalaniu konturów zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy bierze się pod uwagę postanowienia decyzji wydanych na podstawie art. 11 oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz treść projektu zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, stosując odpowiednio zasady dotyczące ustalania konturów terenów mieszkaniowych, terenów przemysłowych oraz innych terenów zabudowanych.*
- 3. Do zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy nie zalicza się gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych*

5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe

Do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych zalicza się niezajęte pod budynki i związane z nimi urządzenia:

- 1) tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce (poza pasami ulic);*
- 2) tereny o charakterze zabytkowym, takie jak: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody;*
- 3) tereny sportowe, takie jak: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska, pola golfowe;*
- 4) tereny spełniające funkcje rozrywkowe, takie jak: lunaparki, wesołe miasteczka;*
- 5) ogrody zoologiczne i botaniczne;*
- 6) tereny zieleni nieurządzonej niezaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych;*

7) tereny rodzinnych ogrodów działkowych urządzonych na gruntach, które nie nadają się do upraw rolniczych, w tym na gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych.

6. Użytki kopalne

Do użytków kopalnych zalicza się grunty:

- 1) zajęte przez czynne odkrywkowe kopalnie, w których odbywa się wydobywanie kopalin;
- 2) wyrobiska po wydobywaniu kopalin;
- 3) zapadliska i tereny po działalności górniczej

7. Drogi

1. Do użytku gruntowego o nazwie "drogi" zalicza się grunty, które są pasami drogowymi dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2068 t.j.).
2. Do użytku gruntowego o nazwie "drogi" nie zalicza się gruntów w granicach pasów drogowych dróg wewnętrznych, jeżeli:
 - 1) wchodzi w skład gospodarstwa rolnego lub leśnego;
 - 2) wchodzi w skład działki budowlanej, która nie jest osiedlem mieszkaniowym, dworcem kolejowym lub dworcem komunikacji autobusowej albo też nie jest odrębnym pasem gruntu wydzielonym wyłącznie w celu zapewnienia dostępu tej działki do drogi publicznej.
3. Grunty w granicach pasów drogowych dróg wewnętrznych niezaliczone do użytku gruntowego "drogi" włącza się do:
 - 1) przyległego użytku rolnego, jeżeli wchodzi w skład gospodarstwa rolnego;
 - 2) użytku "las", jeżeli wchodzi w skład gospodarstwa leśnego;
 - 3) odpowiedniego użytku z grupy użytków zurbanizowanych i zabudowanych, jeżeli wchodzi w skład działki budowlanej.

8. Tereny kolejowe

Do terenów kolejowych zalicza się grunty zajęte pod budowę i inne urządzenia przeznaczone do wykonywania i obsługi ruchu kolejowego: torowiska kolejowe, stacje, rampy, magazyny, bocznice kolejowe itp.

9. Inne tereny komunikacyjne

Do innych terenów komunikacyjnych zalicza się inne niż wymienione w lp. 17 i 18 grunty zajęte w celach komunikacyjnych, a w szczególności pod:

- 1) porty lotnicze oraz budowę i urządzenia służące komunikacji lotniczej;
- 2) urządzenia portowe, przystanie, budowę i urządzenia służące komunikacji wodnej;
- 3) budowę i urządzenia kolei linowych;
- 4) torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską;
- 5) urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe;
- 6) wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego.

10. Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych

Do gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych zalicza się grunty, które są własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i zostały wydzielone pod drogi publiczne lub linie kolejowe na podstawie:

- 1) ostatecznych decyzji zatwierdzających podział nieruchomości lub uchwał o scaleniu i podziale nieruchomości, wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2204 t.j.), a także prawomocnych orzeczeń sądowych orzekających o podziale nieruchomości;
- 2) ostatecznych decyzji, o których mowa w art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1474 t.j.);
- 3) ostatecznych decyzji, o których mowa w art. 9o ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2117, ze zm.);
- 4) ostatecznych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 t.j. ze zm.), ale na których budowa dróg

publicznych lub linii kolejowych nie została zakończona.

IV. Grunty pod wodami

1. Grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi

Gruntami pod morskimi wodami wewnętrznymi są grunty pokryte morskimi wodami wewnętrznymi, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2214 t.j.).

2. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi

Do gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi zalicza się grunty pokryte wodami powierzchniowymi płynącymi, o których mowa w art. 22 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 t.j.).

3. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi

Do gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi zalicza się grunty pokryte wodami powierzchniowymi stojącymi, o których mowa w art. 23 ust. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, oraz grunty trwale pokryte wodami znajdującymi się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędące stawami oraz niezaliczone do nieużytków.

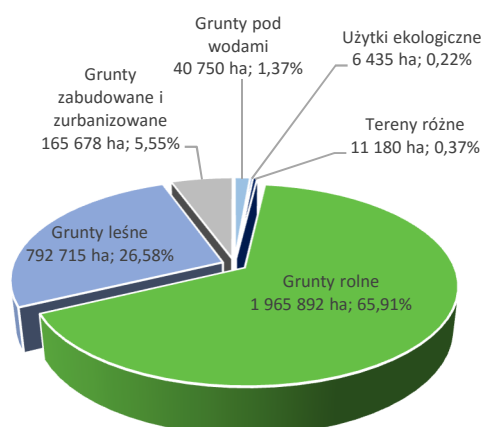
V. Użytki ekologiczne

Kontury użytków ekologicznych określa się w ewidencji na podstawie uchwały właściwej rady gminy, podjętej na podstawie przepisów o ochronie przyrody, z uwzględnieniem uwidocznionych w tej ewidencji konturów użytków gruntowych, które zostały ustalone na podstawie cech gruntów wynikających ze sposobu zagospodarowania lub użytkowania.

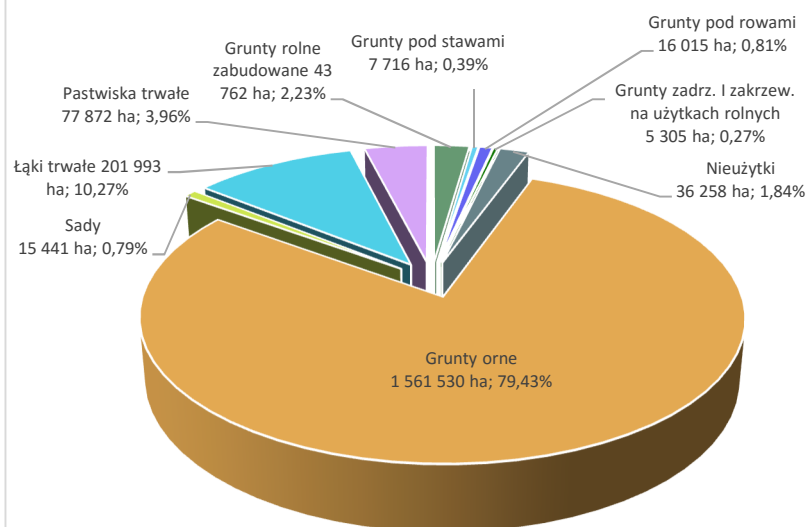
VI. Tereny różne

Do terenów różnych zalicza się wszystkie pozostałe grunty, niezaliczone do innych użytków gruntowych, w szczególności zajęte pod budowlę ziemne, takie jak: wały przeciwpowodziowe niezaliczone do terenów komunikacyjnych, kopce oraz groble niewchodzące w skład stawów.

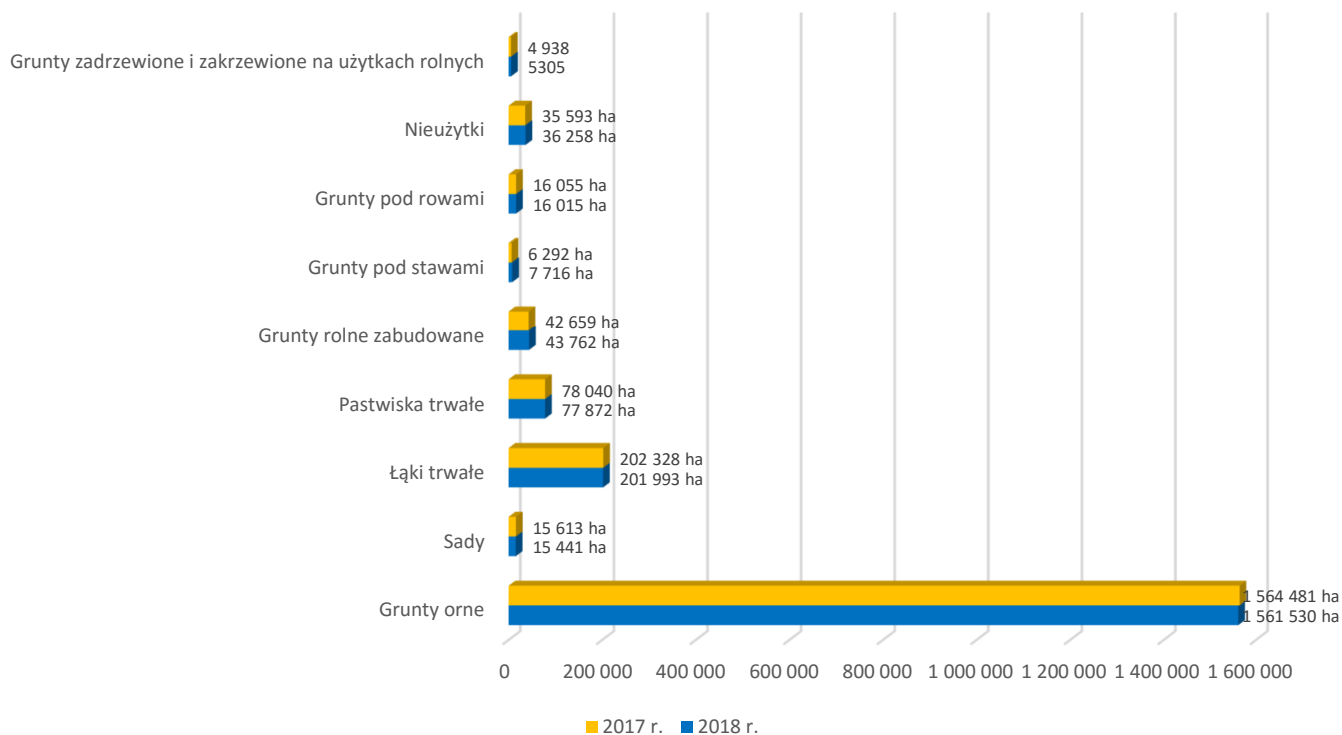
**Struktura użytków gruntowych wg stanu na
1.01.2018 r.**

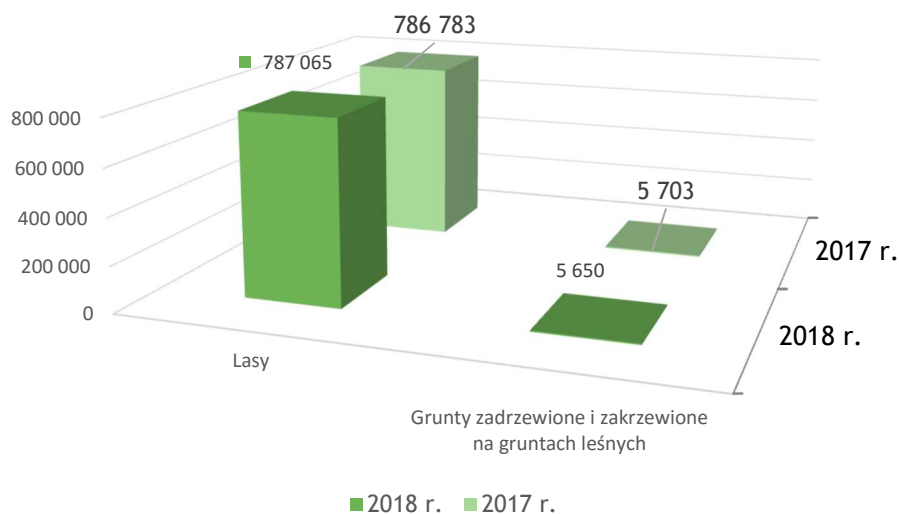
Struktura gruntów rolnych wg stanu na 1.01.2018 r.

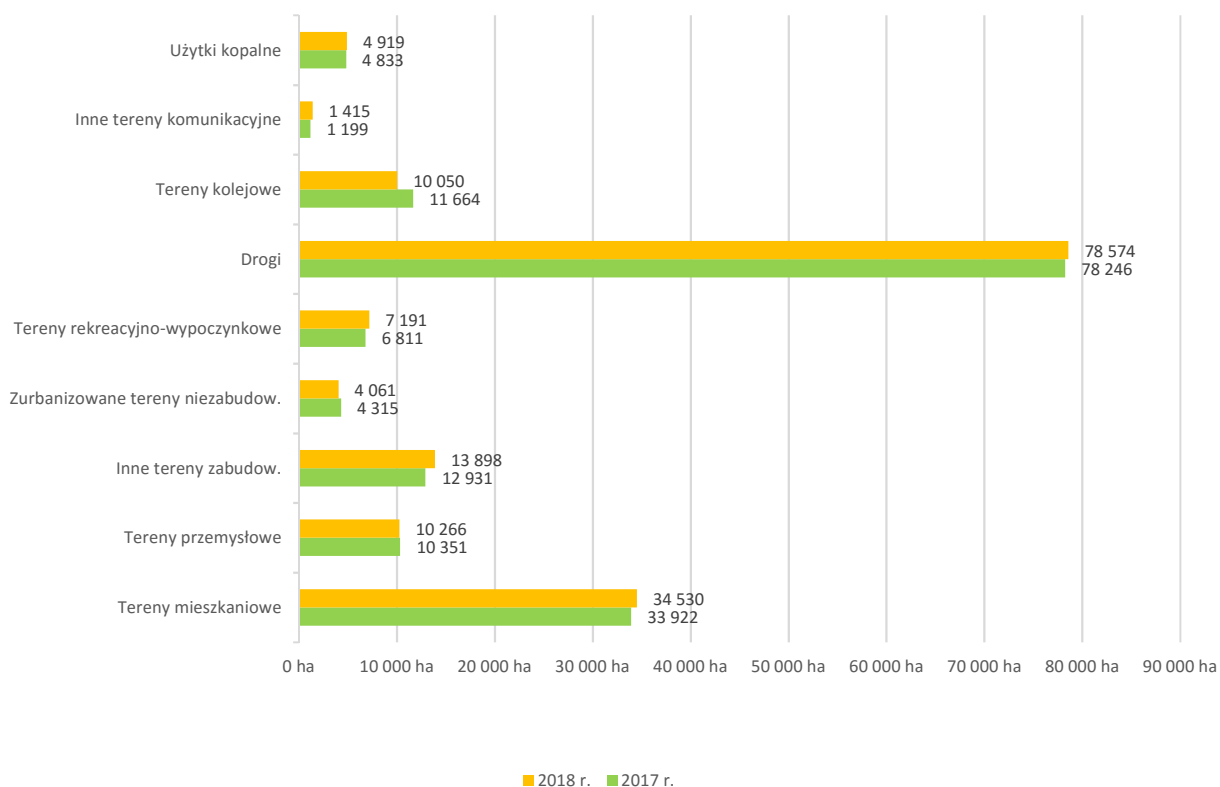
Struktura zmian gruntów rolnych wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.

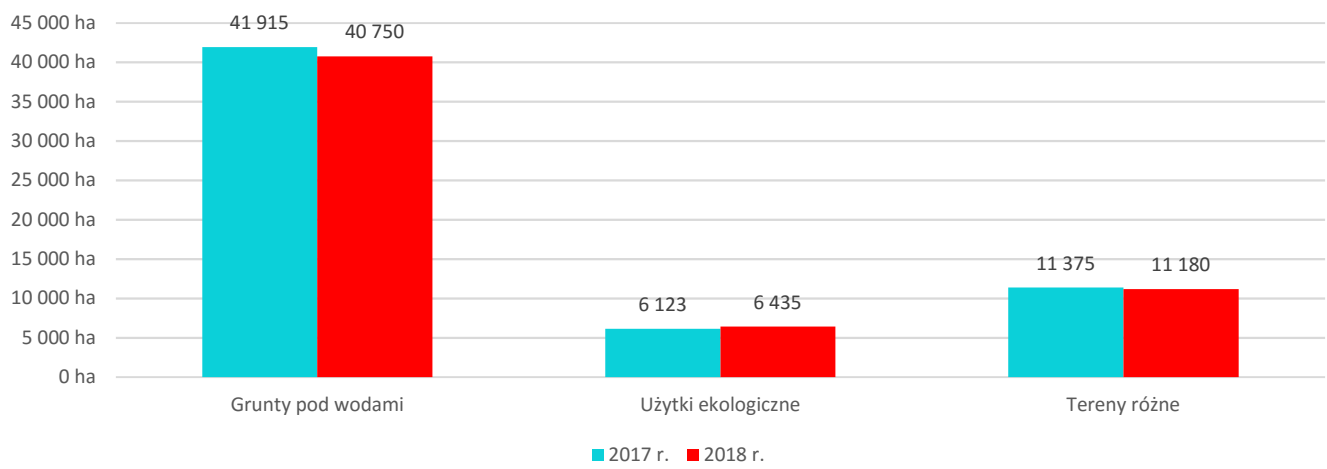
Struktura lasów wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018r.

Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r. (bez gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publ. i linii kolejowych)

**Struktura gruntów pod wodami, użytków ekologicznych, terenów różnych wg stanu na:
1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.**

Na podstawie zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków według stanów na 1.01.2017 r. i 1.01.2018 r. opracowano analizę w zakresie zmian w strukturze własnościowej gruntów użytkowanych rolniczo, przyjmując do niniejszej analizy grunty będące własnością, we władaniu czy też w zarządzie następujących podgrup rejestrowych:

1.1 - Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa;

1.2 - Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;

7.1 - Osób fizycznych;

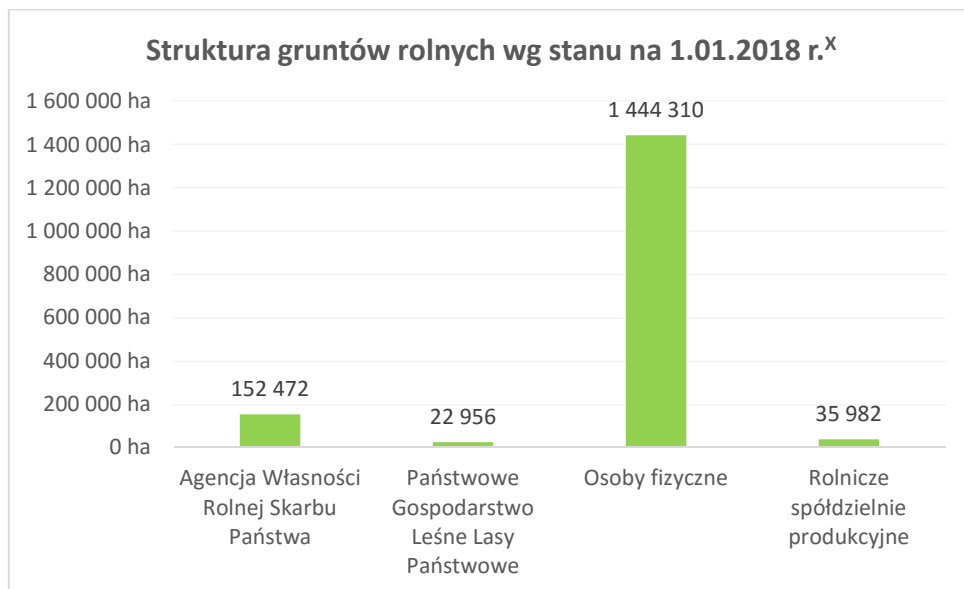
8.1 - Rolniczych spółdzielni produkcyjnych;

Do podgrupy 1.1 zalicza się grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, przejęte przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa w trybie ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz grunty nabyte przez tę Agencję w drodze umów prawa cywilnego.

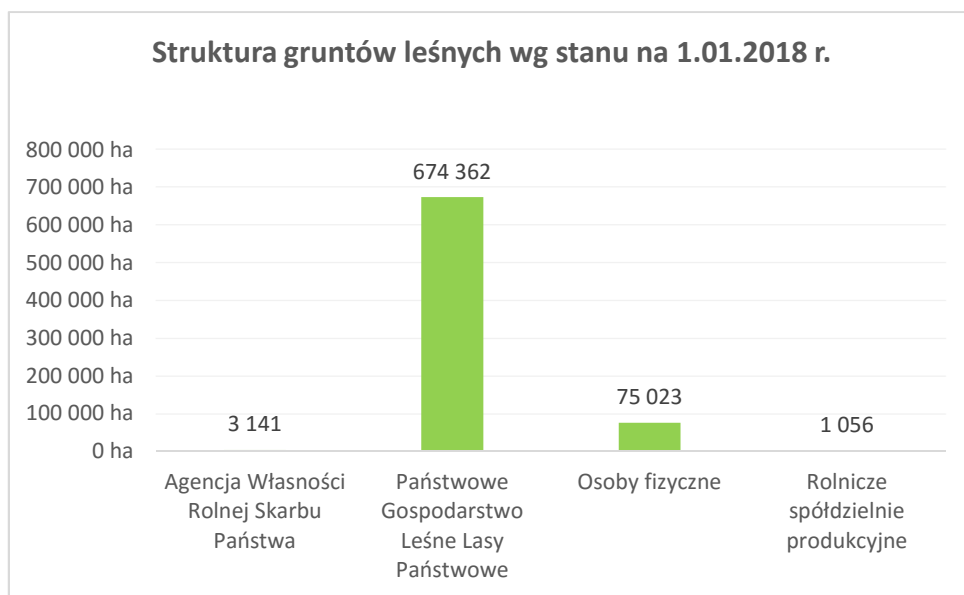
Do podgrupy 1.2 zalicza się grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz grunty, których właściciele nie są znani, znajdujące się we władaniu, na zasadach samoistnego posiadania, tej jednostki organizacyjnej.

Do podgrupy 7.1 zalicza się grunty, które są własnością osób fizycznych oraz grunty, których właściciele nie są znani, znajdujące się we władaniu, na zasadach samoistnego posiadania tych osób, które w rozumieniu przepisów podatkowych wchodzą w skład gospodarstw rolnych.

Do podgrupy 8.1 zalicza się grunty, które są własnością rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich związków, oraz grunty, których właściciele nie są znani, znajdujące się we władaniu, na zasadach samoistnego posiadania, tych osób prawnych.

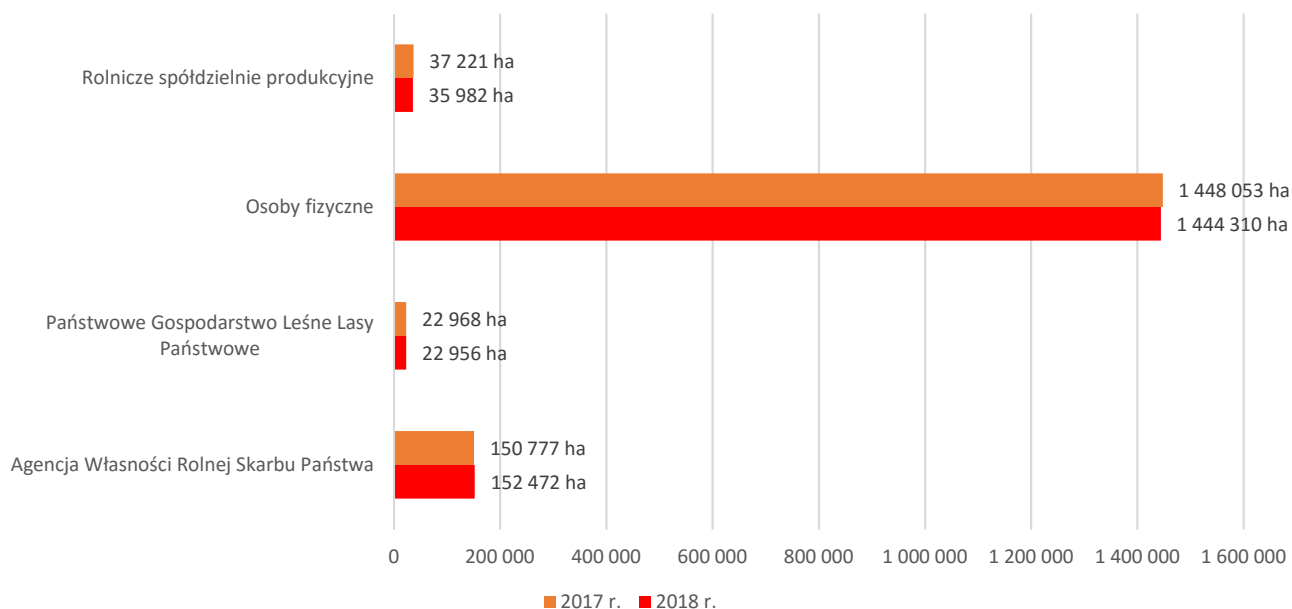

^x - grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, nieużytki

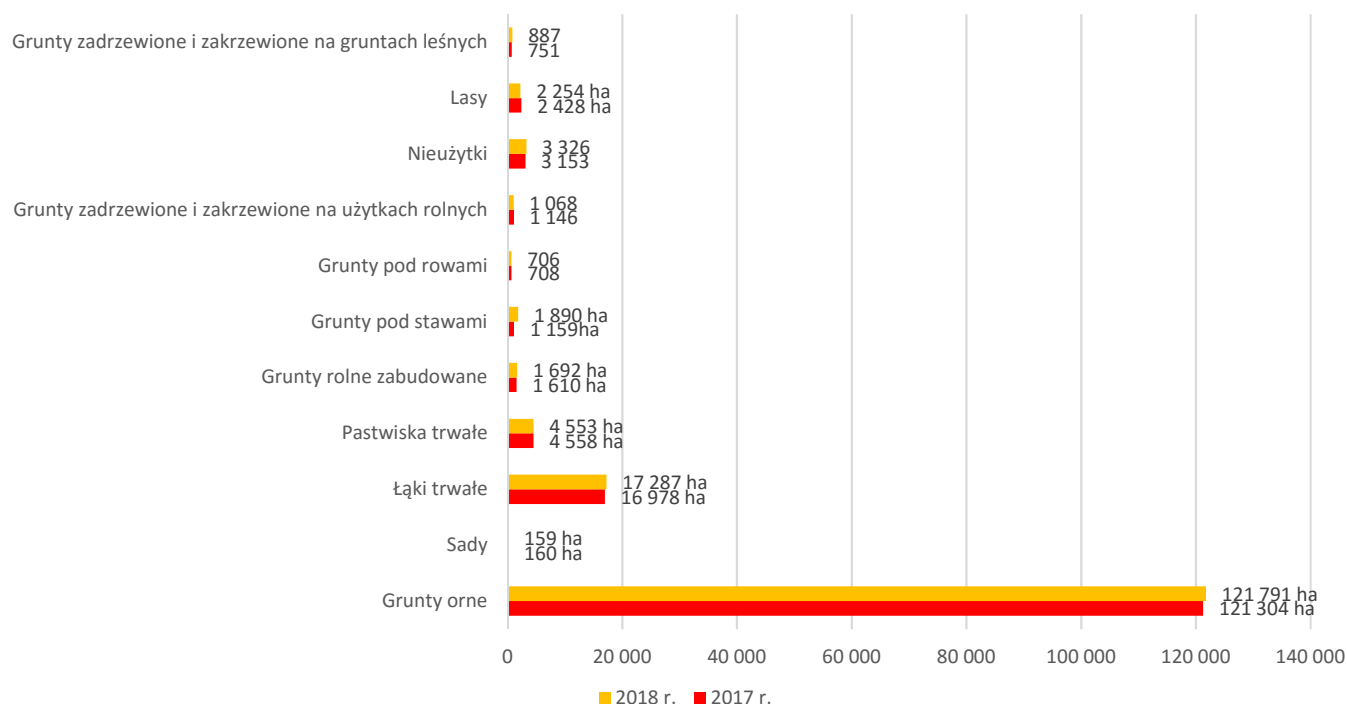

^x – lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione

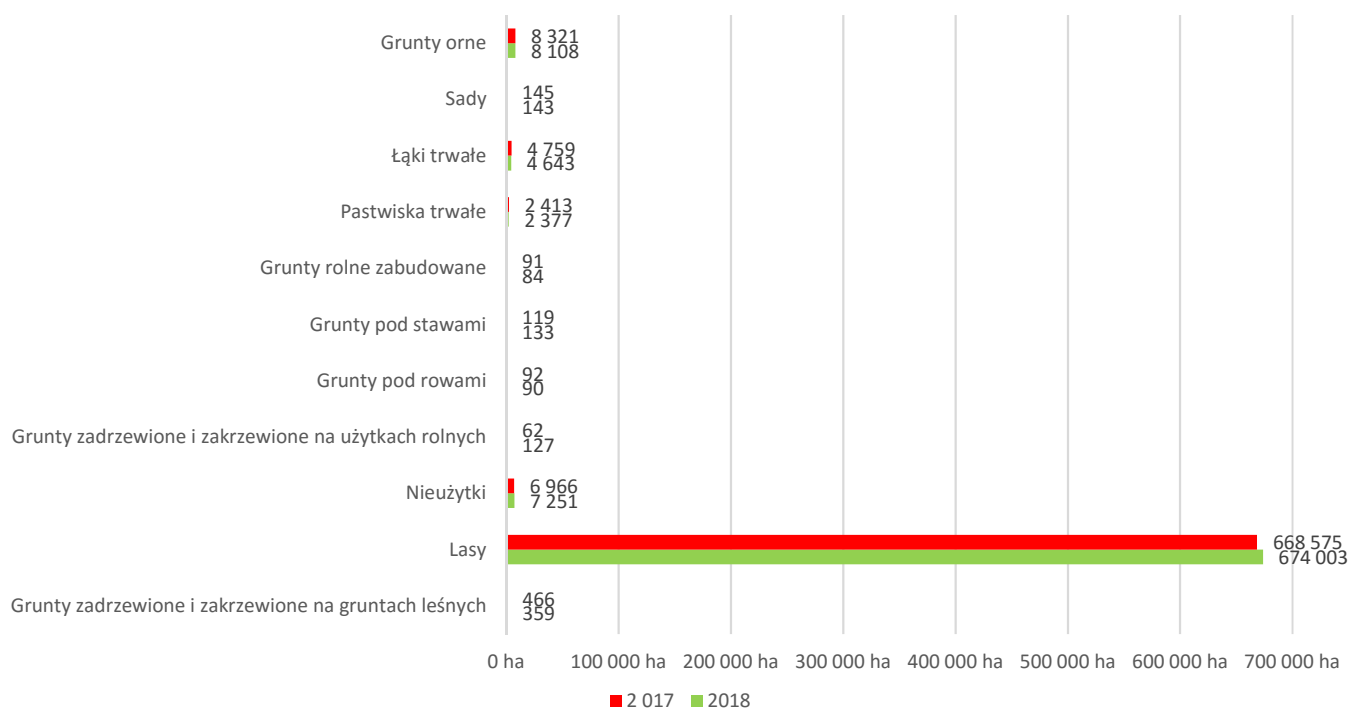
**Zmiany w strukturze gruntów użytkowanych rolniczo wg stanu na na:
1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.**

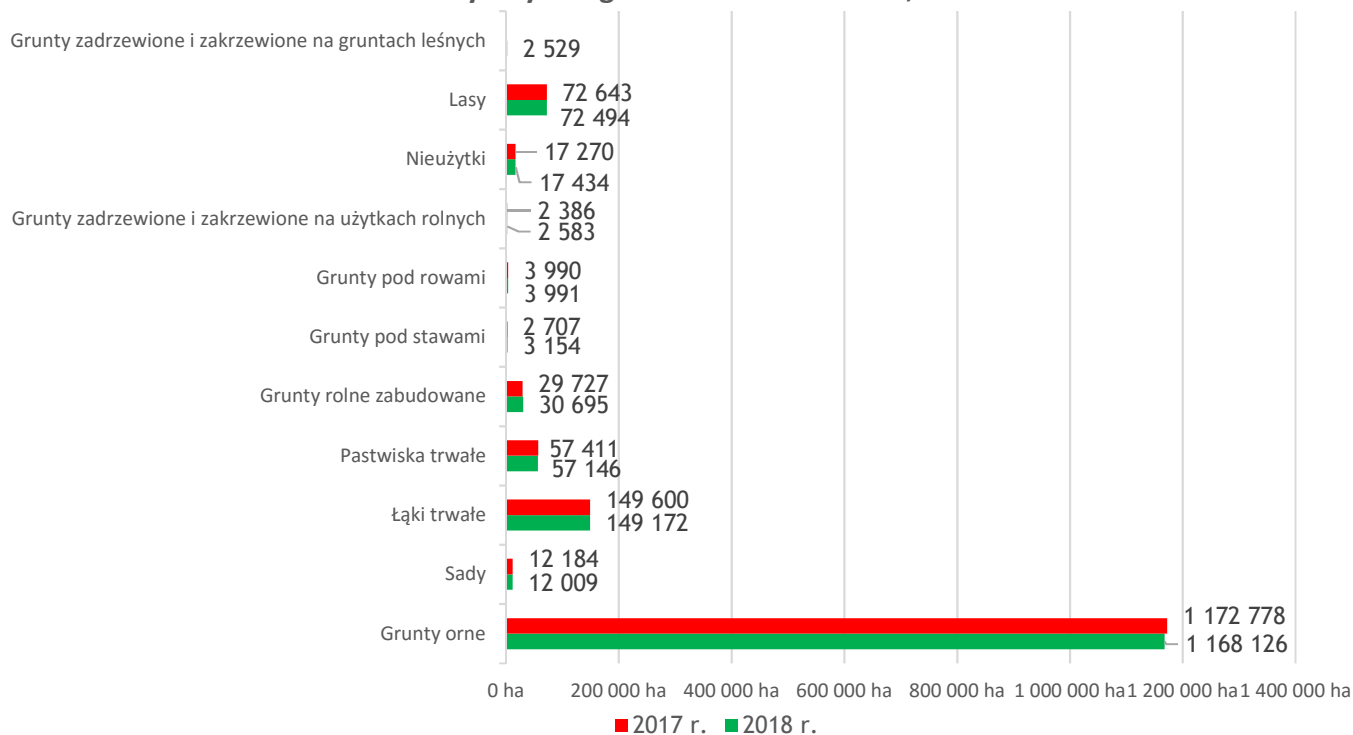
**Struktura użytków rolnych i lasów Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa wg stanu
na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.**

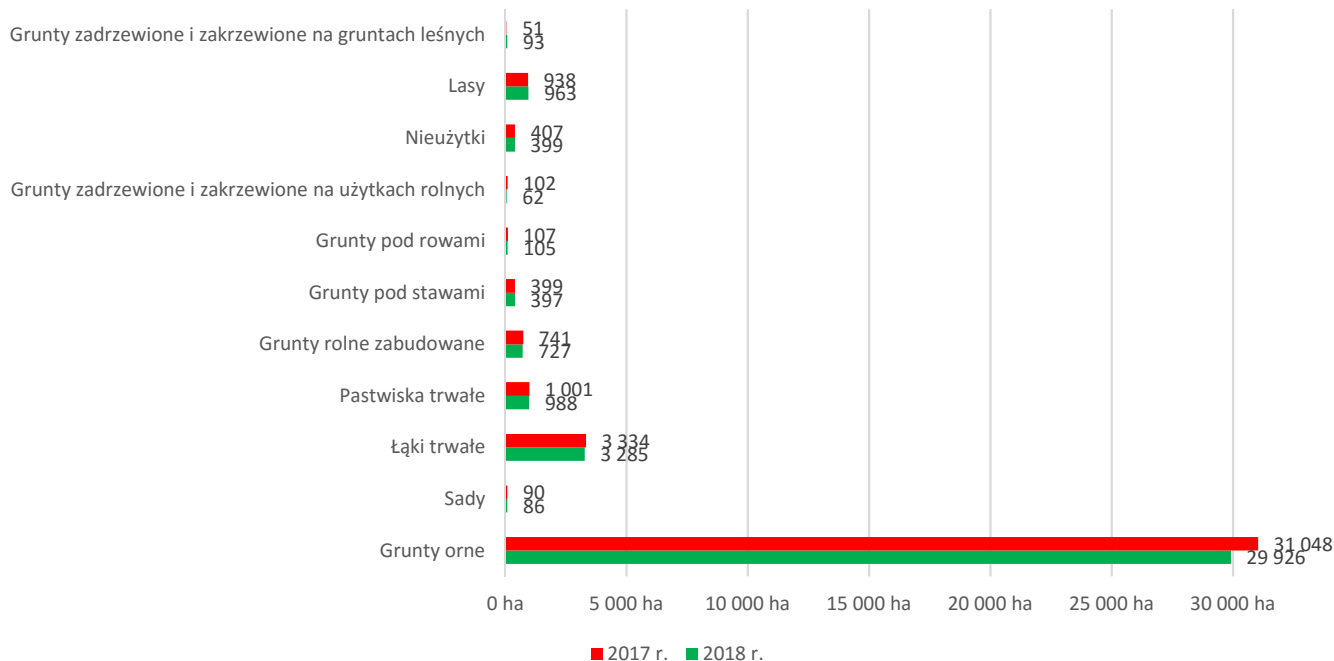
**Struktura użytków rolnych i lasów Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy
Państwowe wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.**

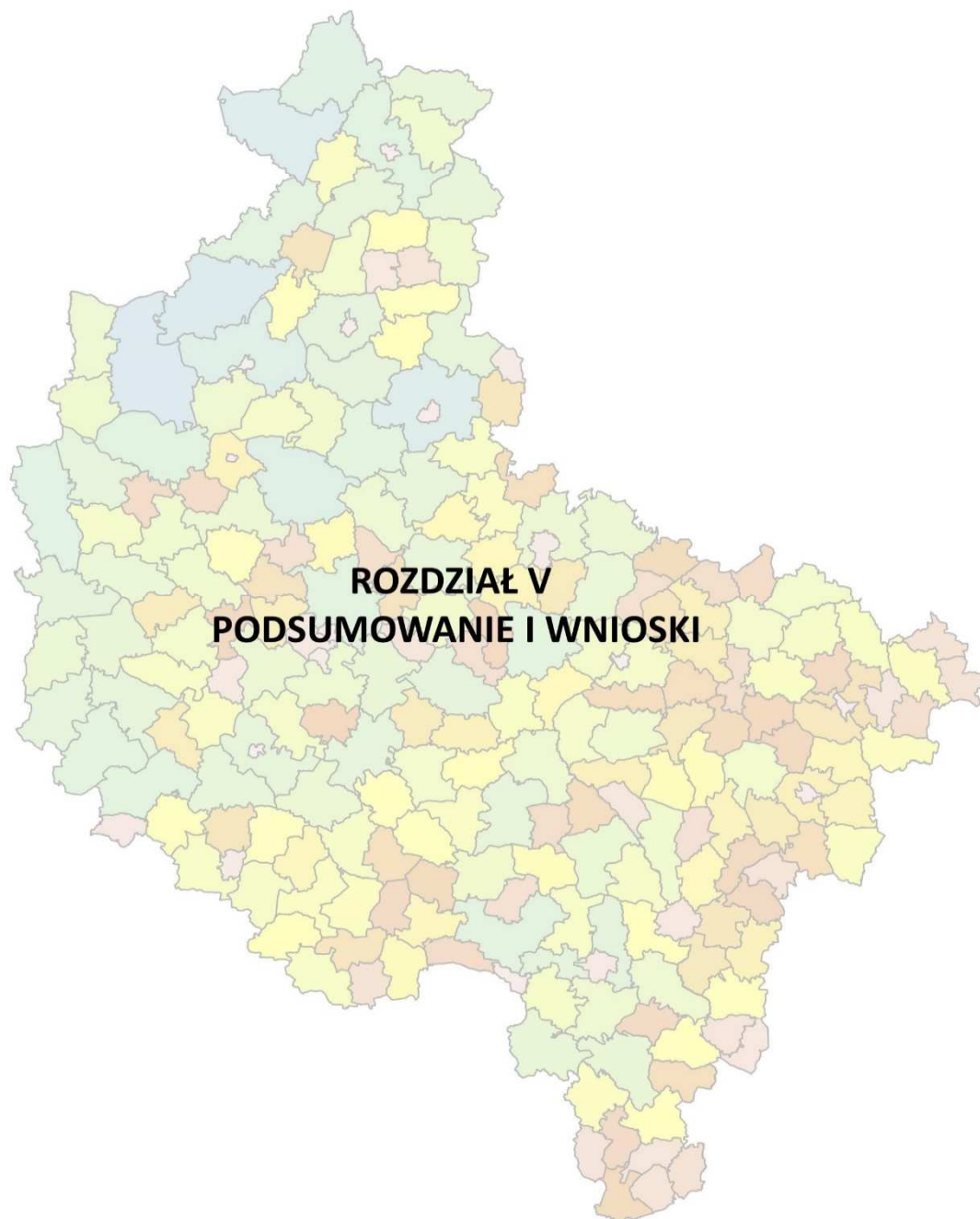

**Struktura użytków rolnych i lasów wchodzących w skład gospodarstw rolnych
Osób fizycznych wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.**

**Struktura użytków rolnych i lasów Rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich związków
wg stanu na: 1.01.2017 r.; 1.01.2018 r.**

Niniejsza analiza została opracowana w celu zaprezentowania struktury agrarnej i sposobu użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim. Struktura użytkowania gruntów jest najlepszym sposobem przedstawienia układu zagospodarowania przestrzeni województwa.

Łączna powierzchnia województwa wielkopolskiego wg stanu na 1 stycznia 2018 r. wynosi 2 982 650 ha w tym:

miasta na prawach powiatu	44 535 ha
powiaty ziemskie	2 938 115 ha

W województwie wielkopolskim znajduje się 31 powiatów ziemskich i cztery na prawach powiatu (miasta: Kalisz, Konin, Leszno, Poznań).

Największymi pod względem zajmowanego obszaru są powiaty:

poznański	189 988 ha
czarnkowsko-trzcianecki	180 605 ha
złotowski	166 017 ha
koniński	157 839 ha

Główną formę wykorzystania gruntów w województwie wielkopolskim stanowią grunty rolne (użytki rolne i nieużytki). Zajmują one 1 965 892 ha, co stanowi 65,91 % powierzchni województwa. Znaczącą powierzchnię zajmują grunty leśne obejmujące 792 715 ha, co stanowi 26,58 % powierzchni województwa. Najmniejszą powierzchnię zajmują użytki ekologiczne (6 435 ha – 0,22 % powierzchni województwa).

W strukturze gruntów rolnych dominują grunty orne zajmujące 1 561 530 ha - 79,43 % powierzchni gruntów rolnych) i odpowiednio: sady 15 441 ha – 0,79 %, łąki trwałe 201 993 ha – 10,27 %, pastwiska trwałe 77 872 ha – 3,96 %, grunty rolne zabudowane 43 762 ha – 2,23 %, grunty pod stawami 7 716 ha – 0,39 %, grunty pod rowami 16 015 ha – 0,81 %, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych 5 305 ha – 0,27 %, nieużytki 36 258 ha – 1,84 %.

Drugą co do wielkości formą wykorzystania ziemi są grunty leśne obejmujące 792 715 ha, tj. 26,58 % powierzchni województwa. Trzecią natomiast grunty zbudowane i zurbanizowane. Zajmują 165 678 ha – 5,55 % powierzchni województwa. Największą powierzchnię w strukturze gruntów zbudowanych i zurbanizowanych zajmują drogi 78 574 ha – 47,65 % tych gruntów i odpowiednio: tereny mieszkaniowe 34 530 ha – 20,94%, inne tereny zabudowane 13 898 ha – 8,43 %, tereny przemysłowe 10 266 ha – 6,23 %, tereny kolejowe 10 050 ha – 6,09 %, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe 7 191 ha – 4,36 %, użytki kopalne 4 919 ha – 2,98 %, zurbanizowane tereny niezabudowane 4 061 ha – 2,46 %, inne tereny komunikacyjne 1 415 ha – 0,86 %. Wśród gruntów zbudowanych i zurbanizowanych daje się zauważyć, w analizowanym okresie, wzrost powierzchni zajmowanych pod drogi, tereny mieszkaniowe, inne tereny zabudowane oraz tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Nieznaczne zmiany powierzchni występują w przypadku zurbanizowanych terenów niezabudowanych, terenów kolejowych oraz użytków kopalnych.

Poza gruntami rolnymi, lasami oraz gruntami zabudowanymi i zurbanizowanymi analizie poddano grunty pod wodami, użytki ekologiczne, tereny różne. Grunty pod wodami zajmują 40 750 ha - 1,37 % powierzchni województwa i odpowiednio użytki ekologiczne 6 435 ha – 0,22 %, tereny różne 11 180 ha – 0,37 %. Widoczny jest spadek powierzchni gruntów pod wodami. Nieznaczny jest natomiast spadek terenów różnych w 2018 roku oraz nieznaczny wzrost powierzchni użytków ekologicznych.

Struktura własności gruntów w województwie, wg stanu na 1 stycznia 2018 r. wskazuje na dominację sektora prywatnego (grunty osób fizycznych, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego). Grunty te zajmują 1 846 745 ha, tj. 61,92 % powierzchni województwa. Grunty sektora publicznego (grunty Skarbu Państwa, włącznie z gruntami przekazywanymi w użytkowanie wieczyste, grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych, grunty gmin i związków międzygminnych, jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego, grunty powiatów i województw) zajmują 1 135 905 ha, tj. 38,08 % powierzchni województwa.

Analiza struktury własności gruntów rolnych (użytki rolne i nieużytki) wskazuje na przewagę sektora prywatnego. Do tego sektora należy 1 699 097 ha tych gruntów, tj. 86,43 %, natomiast w rękach sektora publicznego znajduje się 266 795 ha, tj. 13,57 %. Nastąpił wzrost powierzchni gruntów rolnych należących do osób fizycznych oraz kościołów i związków wyznaniowych w stosunku do danych z 2017 roku. Wyraźnie zmniejszyła się powierzchnia gruntów rolnych będących we władaniu Skarbu Państwa, gmin, spółdzielni, powiatów oraz spółek prawa handlowego i innych podmiotów. Drobnym zmianom ulegała powierzchnia gruntów rolnych należących do wspólnot gruntowych, oraz województwa.

Analizując zmiany w strukturze gruntów rolnych daje się zauważyć spadek gruntów władanych przez Rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, a także należących do osób fizycznych. Nastąpił natomiast wzrost powierzchni gruntów rolnych władanych przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa. Grunty orne dominują w strukturze użytków gruntowych Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, Rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz osób fizycznych. Powierzchnia gruntów ornych (wg danych na 1.01.2017 r., w stosunku do danych na 1.01.2018 r.) Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa uległa zwiększeniu o 487 ha, natomiast Rolniczych spółdzielni produkcyjnych powierzchnia gruntów ornych zmalała o 1 123 ha.

Z analizy struktury własności gruntów leśnych można zauważyć, że grunty leśne w przeważającej części należą do sektora publicznego i zajmują 704 544 ha, co stanowi 89,52 % powierzchni tych gruntów. W sektorze prywatnym dominują grunty leśne należące do osób fizycznych. We władaniu tych osób znajduje się 78 135 ha, co stanowi 9,93 % powierzchni tych gruntów. W strukturze Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe grunty leśne zajmują 674 362 ha, tj. 96,71 % powierzchni tych gruntów.

W strukturze własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zdecydowanie największe powierzchnie zajmują grunty władane przez : Gminy 53 292 ha – 33,36 %, Osoby fizyczne 40 784 ha – 25,53 %, Skarb Państwa 40 638 ha – 25,44 %, . Następuje tendencja wzrostu powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, zwłaszcza gruntów będących we władaniu Skarbu Państwa, gmin, osób fizycznych w stosunku do stanu na 2017 rok.

Dominującą rolę we władaniu gruntami pod wodami posiada Skarb Państwa, do którego należy 87,43 % powierzchni tych gruntów.

Na podstawie przeprowadzonej analizy zmian struktury własności i sposobu użytkowania gruntów można zaobserwować pewne ogólne trendy. Następuje spadek powierzchni gruntów Skarbu Państwa, a wyraźny wzrost powierzchni gruntów osób fizycznych oraz spółek prawa handlowego i innych podmiotów. Zauważalny jest również spadek gruntów rolnych na rzecz wzrostu powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Jest to wynikiem przeznaczania użytków rolnych na cele nierolnicze, tj. pod zabudowę komunalną i przemysłowo-usługową oraz inwestycje drogowe.